

29 Μαΐου 2013

Η «μεταβυζαντινή Τέχνη» στο Κεντροευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο της Βουδαπέστης

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

*Η Παναγία η Γλυκοφιλούσα
Φωτό:byzantinemuseum.gr*

Η διαμόρφωση της ορθόδοξης χριστιανικής Τέχνης την εποχή μετά την Άλωση

της Κωνσταντινούπολης στον πολιτικο-διοικητικό χώρο που αποτελούσε επί αιώνες τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία αλλά και σε χώρες στις οποίες η Ορθοδοξία διαμόρφωσε τις πολιτισμικές τους αναφορές, ήταν το θέμα της διημερίδας στο Κεντροευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Βουδαπέστης, με τίτλο «Μετά-Βυζαντινή» Τέχνη: Η Ορθόδοξη Χριστιανική Τέχνη σε έναν «μη-Βυζαντινό» Κόσμο».

Στη διημερίδα, η οποία είχε την ενεργό στήριξη της ελληνικής πρεσβείας στην Ουγγαρία και της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης και Επικοινωνίας, συμμετείχαν έγκριτοι επιστήμονες- ιστορικοί τέχνης από την Ελλάδα (Πανεπιστήμια Κρήτης και Αθηνών) τις ΗΠΑ, την Ρωσία, την Βουλγαρία, τη Σερβία, την Αρμενία, την Γεωργία, το Βρετανικό Μουσείο και βέβαια από το Πανεπιστήμιο της Βουδαπέστης.

Στην εναρκτήρια ομιλία του ο πρεσβευτής της Ελλάδας στην Ουγγαρία Δημήτρης Γιαννακάκης αναφέρθηκε στην άνθιση της τέχνης στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία και στην μεγάλη πολιτιστική επιρροή του Βυζαντίου πέραν των συνόρων της αυτοκρατορίας, υπογραμμίζοντας πως η Άλωση της Κωνσταντινούπολης, παρά το ό,τι βιώθηκε ως κατακλυσμαίο γεγονός από τους Έλληνες, δεν οδήγησε στην διακοπή της παραγωγής έργων, πιστών στην βυζαντινή παράδοση.

Αντίθετα μάλιστα, όπως είπε, παρά την ενετική επιρροή επί της Κρητικής Σχολής και, αργότερα, επί της Επτανησιακής, η μεταβυζαντινή τέχνη στην Ελλάδα συνέχισε να εδράζεται επί της βυζαντινής και στο σύνολο της παρουσιάζει μεγαλύτερη διαχρονική συνέχεια από ό, τι η αντίστοιχη τέχνη στην Δυτική Ευρώπη, ενώ ανάλογη ήταν η εξέλιξη και σε πολλούς άλλους ορθόδοξους λαούς που διατήρησαν τη βυζαντινή παράδοση στην τέχνη.

Επισημάνε ακόμη ότι η συμμετοχή στην διημερίδα, αρχαιολόγων και ιστορικών τέχνης από πολλές χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, τον Καύκασο και την Ρωσία, δείχνει ότι η βυζαντινή τέχνη ήταν ένα ζωτικό τμήμα του πολιτισμού πολλών λαών, γεγονός που της επέτρεψε να επιβιώσει της πτώσης της Αυτοκρατορίας, ως μεταβυζαντινή τέχνη, με προσαρμογές κατά περίπτωση και η ζωτικότητα αυτή δείχνει την τεράστια πολιτιστική επιρροή που άσκησε η Βυζαντινή Αυτοκρατορία κατά την ακμή της.

Ο κεντρικός εισηγητής στη διημερίδα, Σλόμπονταν Τσούρτσιτς, επίτιμος καθηγητής Ιστορίας Τέχνης και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου του Πρίντσεστον (ΗΠΑ), τόνισε ότι οι επιστήμονες θα πρέπει να συμφωνήσουν σε κάποια άλυτα ακόμη θέματα της έρευνας τους αναφορικά με τα γεωγραφικά, χρονολογικά και άλλα πλαίσια της έρευνάς τους για την επιβίωση της βυζαντινής τέχνης μετά την πτώση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Αυτό θα συμβάλει, κατά την άποψή του, στην καλύτερη κατανόηση όχι μόνο αυτού καθαυτού του ερευνητικού πεδίου της «μετα-βυζαντινής» περιόδου, αλλά και στην καλύτερη κατανόηση της Βυζαντινής τέχνης στο σύνολο της.

Σε άλλες εισηγήσεις και ανακοινώσεις στη διάρκεια της διημερίδας - η οποία αποτέλεσε υψηλού επιπέδου εκδήλωση πολιτιστικής διπλωματίας παρέχοντας προβολή της Ελλάδας σε ιδιαίτερου κύρους κοινό - παρουσιάστηκαν, μεταξύ άλλων, οι αγιογραφίες των Καθολικών των Μοναστηριών στην Ελλάδα, οι ιδιομορφίες της χριστιανικής τέχνης στην Ενετοκρατούμενη Κρήτη σε μια μεταβατική περίοδο από τη μεσαιωνική Βυζαντινή στην πρώιμη νεωτερική, η επίδραση που άσκησε το εγχειρίδιο Αγιογράφων του 16ου αιώνα στη διαμόρφωση της Ρωσικής Τέχνης.

Παρουσιάστηκαν ακόμη, η ανάπτυξη παράλληλων και διαφορετικών καλλιτεχνικών τάσεων οι οποίες αναπτύχθηκαν στις ορθόδοξες κοινότητες, οι ορθόδοξες τοιχογραφίες της Τρανσυλβανίας του 15ου αιώνα, μια σειρά μνημείων που αποτελούν ένα είδος «μετα-βυζαντινού μικρόκοσμου» στις ορθόδοξες κοινότητες της Αλβανίας, αλλά και η συλλογή Ορθόδοξων εικόνων που έχει στην κατοχή του το Βρετανικό Μουσείο.

Πηγές: sotirioslogos.gr -ΑΠΕ - ΜΠΕ